

دوره آموزشی آردوینو

فصل دوم

بخش پنجم محیط برنامه نویسی ، برنامه نویسی اولین برنامه

مدرس : محمد پارسا کریمی

محیط برنامه نویسی (IDE)

- اکثر تولید کنندگان کامپایلرها، محیط‌هایی را برای برنامه نویسی ارائه کرده اند که کلیه مراحل لازم جهت تبدیل کد مبدا به زبان ماشین را به صورت خودکار انجام می دهند.
- به این محیط‌ها (Integrated Development Environment) IDE یا محیط مجتمع توسعه نرم افزار گفته می شود.
- انواع IDE ها با ویژگی‌های مختلف برای برنامه نویسی به زبان C++ توسط شرکت‌های مختلف ارائه شده است مانند:

Turbo C++ –

Borland C++ –

Visual C++ –

– و غیره

در این دوره استفاده از نرم افزار wxDev-C++
پیشنهاد می شود.

ساختار برنامه‌ی C++

- برنامه‌های زبان C++ از مجموعه‌ای از دستورات و تعدادی تابع تشکیل شده‌اند.
- بدنه‌ی اصلی برنامه، تابعی به نام `main()` است.

```
#include <فایل سرآیند>
int main()
{
    اعلان متغیرها

    دستورات اجرایی

return 0;
}
```

هیچ برنامه‌ای وجود ندارد که فاقد این تابع باشد.

- علاوه بر تابع `main()`، توابع دیگری برای انجام عملیات مختلف از قبل نوشته شده و همراه کامپایلر ارائه می‌شوند.
- این توابع و سایر اطلاعاتی که کامپایلر برای ترجمه به آن‌ها نیاز دارد در فایل‌هایی به عنوان فایل‌های سرآیند (header file) قرار دارند.

اولین برنامه به زبان C++

- اولین برنامه‌ای که می‌نویسیم به محض تولد، به دنیا سلام می‌کند!

```
//this is our first program! →  
#include <iostream>  
int main()  
{  
std::cout << "Hello World!\n" ;  
return 0;  
}
```

یک عادت خوب برنامه نویسی:
هر برنامه بهتر است با یک توضیح آغاز
شود که هدف برنامه، نویسنده برنامه و
تاریخ را مشخص کند.

دستورات پیش پردازنده

- پیش پردازنده را می توان برنامه ی جداگانه ای در نظر گرفت که قبل از کامپایلر واقعی اجرا می گردد.
- تمامی فرامین پیش پردازنده با '#' آغاز می گردند.
- برخلاف دستورات C++ که به ; ختم می شوند، پایان جمله های پیش پردازنده با خط جدید مشخص می شود.

```
//this is our first program!  
#include <iostream>  
int main()  
{  
std::cout << "Hello World!\n" ;  
return 0;  
}
```


ساختار برنامه‌ی C++

- برای استفاده از توابع آماده‌ی زبان C++، باید بدانیم هر تابع در کدام فایل سرآیند وجود دارد و همان را به برنامه اضافه کنیم.
- برای اتصال فایل‌های سرآیند از دستوری به نام `#include` استفاده می‌شود. (که یک دستور پیش‌پردازنده است)

```
//this is our first program!  
#include <iostream> →  
int main()  
{  
std::cout << "Hello World!\n" ;  
return 0;  
}
```

توابعی که برای ورود و خروج داده‌ها استفاده می‌شوند در سر فایل `iostream` قرار دارند.

نکات دستور #include

- دستور #include قبل از تابع main و به شکل زیر به کار می‌رود.

include <فایل سرآیند> → # include <iostream>

- برای اضافه کردن چند فایل سرآیند، برای هر یک باید یک دستور #include جداگانه نوشت.
- بین # و include نباید فاصله‌ای وجود داشته باشد.
- بین نام فایل و علائم < و > نباید فاصله‌ای باشد.
- ذکر علائم < و > ضروری است.

دستور `int main()`

- این دستور در تمامی برنامه‌های C++ وجود دارد.
- پرانتزهای پس از `main` تعیین می‌کنند که این دستور یک قسمت بسیار مهم از برنامه به نام تابع است.
- یک برنامه‌ی C++ حاوی یک یا تعداد بیشتری تابع است. (وجود تابع `main` ضروری است)
- اجرای برنامه‌های C++ در تابع `main` آغاز می‌گردد، حتی اگر این تابع نخستین تابع موجود در برنامه نباشد.
- لغت کلیدی `int` در سمت چپ `main` مشخص می‌کند که `main` یک مقدار `int` را برمی‌گرداند.

```
//this is our first program!
```

```
#include <iostream>
```

```
int main()
```

```
{
```

```
std::cout << "Hello World!\n" ;
```

```
return 0;
```

```
}
```

- آغازگر بدنه‌ی هر تابع آکولاد باز و انتهای تابع آکولاد بسته می‌باشد.

دستور چاپ

- کل دستور خط ۵ برای چاپ جمله‌ای در خروجی استفاده می‌شود.

یک کاراکتر کنترلی یا رشته‌ی گریز

```
std::cout << "Hello World!\n" ;
```

عملگر درج در جریان (خروجی)

رشته کاراکتر

- این دستور رشته کاراکتر مورد نظر را به فرآیند خروجی `std::cout` می‌فرستد که معمولاً این خروجی صفحه نمایش می‌باشد.
- کاراکتر `\n` در خروجی چاپ نخواهد شد بلکه وجود این کاراکتر باعث میشود مکان نما به خط بعدی صفحه نمایش پرش نماید.
- وجود `std::` برای دستوراتی که توسط پیش‌پردازنده‌ی `<iostream>` وارد برنامه می‌شوند الزامیست.

دستور return 0

- سیستم عامل که اجرا کننده‌ی تابع main() است می‌خواهد بداند آیا این تابع با موفقیت به پایان رسیده‌است یا خیر.
- برای این منظور بهتر است در پایان اجرای برنامه، مقداری به سیستم عامل برگردانده شود.
- آخرین دستور برنامه، return 0، مقدار 0 را برمی‌گرداند.
- این روش یکی از راه‌های خروج از یک تابع می‌باشد.

```
//this is our first program!  
#include <iostream>  
int main()  
{  
std::cout << "Hello World!\n" ;  
return 0;  
}
```

نکته مهم: حتما باید در پایان هر دستور، علامت سمیکولن ; قرار دهید

استفاده از فضای نام (namespace)

```
#include <iostream>
using namespace std;
int main()
{
    cout << "Hello World!\n" ;
    return 0;
}
```


کاراکترهای کنترلی (رشته‌های گریز)

- این کاراکترها شکل خروجی اطلاعات را مشخص می‌کنند.
 - آیا تمام اطلاعات در یک سطر چاپ شوند؟
 - آیا اطلاعات با فاصله‌ی خاصی چاپ شوند؟
- برای مثال $\backslash n$ موجب می‌شود تا از سطر جاری صرف‌نظر شده و ادامه‌ی اطلاعات در ابتدای سطر بعدی چاپ شوند.

کاراکترهای کنترلی (رشته‌های گریز)

رشته‌های گریز	توضیح
<code>\n</code>	سطر جدید. مکان نمای صفحه نمایش را در ابتدای سطر بعد قرار می‌دهد.
<code>\t</code>	Tab افقی . مکان نما را به یک tab جلوتر انتقال می‌دهد.
<code>\r</code>	بازگشت به ابتدای سطر. مکان نما را به ابتدای سطر جاری برمی‌گرداند.
<code>\a</code>	هشدار. بوق سیستم را به صدا در می‌آورد.
<code>\\</code>	ممیز برعکس. برای چاپ ممیز برعکس کاربرد دارد.
<code>\'</code>	چاپ کوتیشن تکی.
<code>\"</code>	چاپ کوتیشن دوتایی.

چاپ یک خط متن با استفاده از چندین دستور

```
#include <iostream>
using namespace std;
int main()
{
cout << "Hello ";
cout << "World!\n" ;
return 0;
} // end of function main
```

هر دستور درج در جریان، به طور پیش فرض چاپ خروجی را از ادامه‌ی خروجی قبلی آغاز می‌کند.

Hello World!

خروجی

تا زمانی که به طور صریح چاپ خروجی در خط جدید (با \n) اعلام نشود، دستورات چاپ در همان سطر قبل عمل خواهند کرد.

